Бухы оронуудай пролетариннар, нэгэлэгтэ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

№ 186 (5627)
СЕНТЯБРИИН 18
СУББОТО
1948 он

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

сэн 20 мунгэн

Малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхэ

«Дайнай һүүлэй үеде хүдөө ажахин үтгөөхэ хэмжээнүүд тухай» Үбэрийн Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоол соо тодорхойлогдоно адуу малай тоо толгойе нэмэгдүүлхэ, тэдэнэй ашаг шэмые нэмэгдүүлхэ туһаа айхабтар ехэ гэжэ габигдаһан байна. Малай хүсэлтэй ба совхозууд 1948 оной эхэнэй эзэртэ бодо мал, хони ба үхэрэй тоо толгойн, 1949 оной эхэнэй гахайн тоо толгойн дайнай өмнө тэхэ хэмжээ һэргэн бодоно ба үлүү гаргаха, табаниилэй эхэнэй ашаг шэмэтэ малай бүхы төрлөөр дайнай урдахи хэмжээ хүрэ, ехэрэ үлүү гаргаха, колхозуудтахи адуу моридой тоо толгойе 1950 оной эхэнэй 1946 онойхидо хүрэхэ 58 процент олошоруулха гэжэ.

Мүнөө энэ зорилгые шиидхэхэ гол тулажа ерээ. Тиимэдэ нютагийн партийна, советскэ, хүдөө ажахин бүхы органууд болон колхозуудай малажалда гол анхаралаа хандуулжа, тэрэнэй байдал, харуулжа бүри һайжаруулха талаар өрөөнүүдые абаха зорилготой. Зорилгэдэ бэлэдхэл хадаа мүнөө малажалда дээрэхи хүдэлмэриин зорилгонуудай нөгөөниинь болоно байна.

Үбэлжэлгэлэ бэлэдхэлэй өгөөлөн асуудалай нөгөөниинь — тэжээл болоно. Гэбэшье, зарим аймагууд тэжээл абаха түсэбөө хангахе ягаашьедүй байһан аад, хүсэлтэй өөһэдынь байра байдалые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ шухала анхаралтай табигдаха ёһотой.

Адуу малаа үбэлэйнь байранууда тобир тарганаар оруулжа, бүхэли үбэл соо тэдэнэй тамирые һайн байлгахын тулада намарай адуулгые онсо һайнаар эмхидхэхэ шухала. Мүнөө үедэ малшадай ажалые тон зүбөөр ба тааруу зохидоор эмхидхэхэ хэрэгтэй. Ушарынь хадаа малшад болбол өөһэдынгөө сэхэ хүдэлмэриин хажуугаар малай байранууда заһабарилгада, үбһэхуряалгада хабаадаха байнабшуу.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилго хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энэ гэһээр ябуулжа, малажалые хүгжөөхэ талаар партийн ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ ябадал болоно.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг соонь, эрхим шанартайгаар үгэрэгэхэ хэрэгтэ зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд гол үүргэтэй гэшэ. Тэдэнэр хадаа малай байранууды һаруул сөөр байлгахын тулада хашаа, хорео, балгаһан, байра бүхэндэ дезинфекци хэхэ, тэдэнные сагаадуулха ябадал хангаха уялгатай.

Колхозуудай правлениинууд малажалай фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл, үбэлэй бэлшээрие эртэнһээ хубаажа, актын ёһоор тушаажа үгэхэ байна. Тиихэтэй хамта, малшадай өөһэдынь байра байдалые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ тушаа шухала анхаралтабигдаха ёһотой.

Адуу малаа үбэлэйнь байранууда тобир тарганаар оруулжа, бүхэли үбэл соо тэдэнэй тамирые һайн байлгахын тулада намарай адуулгые онсо һайнаар эмхидхэхэ шухала. Мүнөө үедэ малшадай ажалые тон зүбөөр ба тааруу зохидоор эмхидхэхэ хэрэгтэй. Ушарынь хадаа малшад болбол өөһэдынгөө сэхэ хүдэлмэриин хажуугаар малай байранууда заһабарилгада, үбһэхуряалгада хабаадаха байнабшуу.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилго хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энэ гэһээр ябуулжа, малажалые хүгжөөхэ талаар партийн ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ ябадал болоно.

Сентябрьдэ, октябрьдэ хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шиидхэхы һаранууд мүн. Аймагуудта эмхидхэгдэһэн түрэнэй комиссиинууд болбол октябрь соо колхозуудтахи малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тушаажа абаха байна. Тиимэдэ үлөөд байһан энэ үсөөхэн хоног соо колхозуудта ба фермэнүүдэй малайнгаа байранууды заһабарилжа, урин дулаан болгоод, үбһэ тэжээл абаха түсэбөө дүүргэжэ, түрэнэй комиссиинууд һайн сэгнэлтэ абахын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг соонь, эрхим шанартайгаар үгэрэгэхэ хэрэгтэ зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд гол үүргэтэй гэшэ. Тэдэнэр хадаа малай байранууды һаруул сөөр байлгахын тулада хашаа, хорео, балгаһан, байра бүхэндэ дезинфекци хэхэ, тэдэнные сагаадуулха ябадал хангаха уялгатай.

Колхозуудай правлениинууд малажалай фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл, үбэлэй бэлшээрие эртэнһээ хубаажа, актын ёһоор тушаажа үгэхэ байна. Тиихэтэй хамта, малшадай өөһэдынь байра байдалые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ тушаа шухала анхаралтабигдаха ёһотой.

Адуу малаа үбэлэйнь байранууда тобир тарганаар оруулжа, бүхэли үбэл соо тэдэнэй тамирые һайн байлгахын тулада намарай адуулгые онсо һайнаар эмхидхэхэ шухала. Мүнөө үедэ малшадай ажалые тон зүбөөр ба тааруу зохидоор эмхидхэхэ хэрэгтэй. Ушарынь хадаа малшад болбол өөһэдынгөө сэхэ хүдэлмэриин хажуугаар малай байранууда заһабарилгада, үбһэхуряалгада хабаадаха байнабшуу.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилго хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энэ гэһээр ябуулжа, малажалые хүгжөөхэ талаар партийн ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ ябадал болоно.

Гэбэшье, республикын олонхи аймагуудай энэ шухала хүдэлмэриие тодорхой эзэлжээндэ табиржархеод, зарим зайдан байнаар. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг соонь, эрхим шанартайгаар үгэрэгэхэ хэрэгтэ зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд гол үүргэтэй гэшэ. Тэдэнэр хадаа малай байранууды һаруул сөөр байлгахын тулада хашаа, хорео, балгаһан, байра бүхэндэ дезинфекци хэхэ, тэдэнные сагаадуулха ябадал хангаха уялгатай.

Колхозуудай правлениинууд малажалай фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл, үбэлэй бэлшээрие эртэнһээ хубаажа, актын ёһоор тушаажа үгэхэ байна. Тиихэтэй хамта, малшадай өөһэдынь байра байдалые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ тушаа шухала анхаралтабигдаха ёһотой.

Адуу малаа үбэлэйнь байранууда тобир тарганаар оруулжа, бүхэли үбэл соо тэдэнэй тамирые һайн байлгахын тулада намарай адуулгые онсо һайнаар эмхидхэхэ шухала. Мүнөө үедэ малшадай ажалые тон зүбөөр ба тааруу зохидоор эмхидхэхэ хэрэгтэй. Ушарынь хадаа малшад болбол өөһэдынгөө сэхэ хүдэлмэриин хажуугаар малай байранууда заһабарилгада, үбһэхуряалгада хабаадаха байнабшуу.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилго хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энэ гэһээр ябуулжа, малажалые хүгжөөхэ талаар партийн ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ ябадал болоно.

Гэбэшье, республикын олонхи аймагуудай энэ шухала хүдэлмэриие

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Министрнүүдэй һуралсал

Хүтэлбэрилхэ гэшэ юумые урид-шалан хаража шадаха, хүгжэлтынгөө уг зорилго мэдэхэ, өөрынгөө участок дээрэхи хүдэлмэрине ниитэгүрэнэй ба ниитэ-политическэ зорилгонуудтай холбожо шадаха гэһэн удхатай юм гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Ушар иимэһээ манай хүдэлмэрилэгшэд бүхэн, илангаяа хүтэлбэрилэгшэ нүхэд хадаа сагүргэлжэ эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлжэ, марксистско-ленинскэ наукые шудалжа ба жирэй хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлэн һургажа байха ёһотой болоно.

Министерствонууд ба управленинүүдэй парторганизацинууд олоҗхи хүтэлбэрилэгшэд хадаа большевизмын түүхэ ба теориинуудые шудалха, өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө хододоо оролдожо байдаг. Тэдэнэр һуралсалай элдэб янзын формонуудые хэрэглэнэ. Жэшээнь, дотоодын хэрэгүүдэй министр нүхэр Ильин МВД-гэй дээдэ һургуулида заочноор һуралсана, юстицийн министрын орлогшо нүхэр Тришин заочноор юридическэ институдые дүүргэхэ болоо, социальна тэдхэмжын министр нүхэр Точилов ба эдээ-хоолой ажаһуйлэдбэрийн министрын орлогшо нүхэр Бартанов өөһэдынгөө министерствонүүдтэхи ВКП(б)-гэй түүхые шудалха кружогуудые хүтэлбэрилнэ.

Элүүрые хамгаалгын министр нүхэр Беляева ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй 1-дэхи курс дүүргээ. Мүн иютагай ажаһуйлэдбэрийн министрын орлогшо нүхэр Пивоваров ба түрүүгэй түсэблэлгын комиссийн түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Егорова гэгшэд тус университедые дүүргэһэн байха юм.

Марксизм-ленинизмын университет болбол марксизм-ленинизмын классигуудай зохеолнуудые, СССР-эй түүхые политэкономие, историческа ба диалектическэ материализмые, улаасхоорондын харилсаанай түүхые гүнзэгыгөөр шудалха ябадалдань хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ тон ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Мүнөө жэлдэ коммунальна ажахын министр нүхэр Бибичков ба министрын орлогшо нүхэр Полозов гэгшэд тус университедтэ һуража эхилбэ. Мүн финансируудай министрын орлогшо нүхэр Усачев, барилгын материалнуудай управлениин начальник нүхэр Тармаев ба бусад мүн энэ университедтэ һуралсажа эхилбэн байха юм.

Тиигэбэшье, зарим хүтэлбэрилэгшэд өөр өөртөө таарамжатай һуралсалай формонуудые үшөө олоҗо абаагүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин начальник Бедлинский марксистско-ленинскэ наукые шудалхын түлөө жаршье оролдолго гаргадаггүй. Мүн тэрээнэй орлогшо нүхэр Архинчеев хэдэн жэл соо партийна үеэдэ һургуулийн заочник гэжэ тоологдожо ябаһан аад, харин мүнөө программаяа дүүргэгүй байһанайгаа түлөө тэндэһээ гаргадаһан байха юм. Нүхэр Бедлинский ба Архинчеев гэгшэд идеологическа хүдэлмэрийн шухала участогые даажа байһан аад, политическэ эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлэнгүй, марксизм-ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалангүй, ихагтал өөрынгөө хуушанай һуралсалда найдаад ябахадаа республика доторхи искусствын хэрэгүүдые ВКП(б)-гэй ПК-гэй һуулцын эрилтэнүүдэй сооор хүтэлбэрилэн, үндэр хэмжээндэ гаргажа шадахагүй байһанаа мүнөө хүртэр ойлгоногүй гэшэ ха.

Финансируудай министрын орлогшо нүхэр Дубровский партийн түүхын асуудалнуудые хангалтагүйгөөр мэдэдэгһэн гадна үдэшын университедтэ һуралсахаяа арсаһан ба өөрөөшье өрдэм һургаалаа дээшэлүүлхэ талаар хүдэлмэрилдэггүй байна.

Харгы замай управлениин начальник нүхэр Цыреторов, бага мүрэнүүдэй управлениин начальник нүхэр Фалк гэгшэд баһал марксизм-ленинизмые шудалдаггүй байха юм. Мүн нүхэд Хабалов, Ляпина ба Константинова гэгшэд һуралсалайнгаа формые мүнөө хүртэр олоогүй байһаар.

Зарим парторганизацийн секретарьнууд хүтэлбэрилхы ажалда байһан коммунистнуудайнгаа һуралсал тушаа анхаралаа хандуулдаггүй, харин өнөөнинь партийна үеэдэ органуудай хэрэг гэжэ тоолодог байха юм. Жэшээнь, өдеө-хоолой ажаһуйлэдбэрийн министерствын партийна организацийн секретарь нүхэр Серебряков, гэгээрэлэй министерствын парторганизацийн секретарь нүхэр Забанова гэгшэд нимээр хандадаг байна. Тэд коммунист бүхэн ямарнье тушаалтай байбашье һаа, өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлжэ байха, тийн тэндэхи партбюро болон парторганизацийнь секретарь тэрээнинень хинаг хаража байха уялгатай.

Мүнөө үедэ ажалшадые коммунистическэр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри өрөө дээшэлүүлхэ гэһэн эрилтэ манай партиар табигдапабшуу. Тийн министерствонууд ба управленинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа өөһэдынгөө идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлэн, өөһэдынгөө түрүү теоореор зэбсэгжүүлжэ, ажалшадые коммунистическэр хүмүүжүүлхын түлөө ниитын-политическэ хүдэлмэри үргэлөөр ябуулха ба мүнөө үсын шатада советскэ арадай урда табигдаһан коммунизмын түлөө тэмсэлэй түүхэтэ зорилгонуудые бүелүүлгэдэ тэдэнинее элсүүлхэ уялгатай байна.

Министерствонууд ба управленинүүдэй хүтэлбэрилдэг коммунистнууд болбол большевистскэ хүтэлбэрийн арга методые шудалжа, өөһэдынгөө эрилтэнүүдые дээшэлүүлхэ ба өөһэдынгөө, аппарадай хүдэлмэрине улам һайжаруулха ёһотой. Ушарынь, СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табаржэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба хүн түрэлтэнэй зол жаргалай орой өөдэ — коммунизм тээшэ урагшаа дабшаха ябадал советскэ ба гүрэнэй аппарадай пигта һайн хүдэлмэрийөө тон ехээр дулдыдаха байһабшуу.

К. Маслов, ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь.

Агитбригада колхозуудта гараба

Закаменай аймагай гүйсэдхэмой культурно-гэгээрэлэй таһаг тарха хурдалгын үедэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудые, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые культурнаар хангахын тула 7 хүнөөс бүридэһэн нэгэ агитбригада өмхидхэн аймагай колхозуудта гаргаба.

Тэрэшэлэн аймагай социалистическэ культурын байшангай уранһайхаяай коллектив А. Фадеевэй «Залуу гвардиа» гэжэ романаар зохеогдоһон пьесые аймагай центртэ ба колхозуудай клубуудта харуулхаар бэлэдхэжэ захалаа.

Комсомолецуудай воскресник

Һаяхан Городок городой комсомолецуд хамта 70 гаран хүн Хужарай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо ерэжэ, воскресник хэбэ. Эдэнэр тус колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэдөө 4—5 гектар таряа хадаһан ба олохон гектар дээрэхи таряа бөөһон байха юм.

Тиихэдээ РМЗ-гэй, АРМ-гэй ба комбинадай управлениин комсомольско өхин организацишхид һайнаар хүдэлмэрилөө

Полевой станууда 19 улаан булангууд

Курумканай аймагай колхозуудай полевой станууд дээгүүр мүнөө 19 улаан булангууд хүдэлмэрилнэ. Тэдээн соонь 9 фотомонтаж, 50-аад плакадууд дэлгэгдэнхэй.

Эдэ улаан булангуудта колхознигууд сүлөөтэй сагтаа сугларжа, агитаторнуудай хөөрэлдөө шагнадаг, ном, журнал, газетэ үншалгануудые дууладаг байна. Ниитэ ойлгуулламжын хүдэлмэрине эрхимээр ябуулхын тула колхоз бүхэндэ агитатор-уншагшад томилогдоһон байха юм. Мүнөө тус аймагта 57 агитатор уншагшад тоологдоно.

ҮДЭРЭЙ ТЕМЭДЭ

Колхозно бани тухай

Социалистическэ байгуулалтын аша туһаар городуудай ба тосхонуудэй түхэл шарай танигдашагүй ондоо—болбосон һайхан болгогдон хубилаа. Энээнтэй һамта хүн зоной ажаһуудалшьо үндэһөөрөө хубилалсаһан байна.

Жэшээлхэдэ, бурят зоной олонхи урдань банида ородогүй шахуу байһан аад, харин мүнөө банигүйгээр байжа шадахаяа болоо. Ушар юуб гэбэл, банида хэмтэйгээр ороод байхада бэ сэбэр, сэлмэг ба элүүр, һэргэлэн ябадаг.

Манай республика доторхи колхозуудай ерэбанай юһэниинь банитай болонхой. Олонтоото (жэшээнь: Сэлэнгын аймагай Тельманэй, Ярууныи аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай «Улаан Шанай», Бичурын аймагай «КИМ» ба бусад) колхозууд колхознигуудайнгаа долоон хоног бүри сроохоор хараалан, банипа түлидэг байха юм. Энэ хадаа колхозно байгуулалтын үрэ, культурна болбосон байдалай гэршэ мүн.

Гэхэ зуурэ зарим колхозууд хэзээ-нэгэтэ бани барихан аад, тэрэнь түлигдэдэггүй, үмхиржэ —һандаржа байдаг. Тэрэннээ гадна мүнөө хүртэр банитай болоодуй колхозуудшье хаа-яа бии байнаар. Иимэ ушар хадаа хүтэлбэрилэгшэдэйнь шобшо—хойгогноо үүсхэлгүй-босхиһоо болоно. Ондоогоор тэйлбэрилхын аргагүй. Энээннээ шалтагаалан, тэндэхи колхознигууд удаан саг соо банида сронгүй ябажа, даг хирэдэ «даруулха» бааташ болодог байха юм. Энэ хадаа культурна болбосоролой хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэн мандажа байгаа мүнөө сагта тон тэсэшэгүй ябадал болоно.

Колхоз бүхэн колхознигуудайнгаа 7—10 хоног бүри банида оролго хэнгаха ёһотой.

Аймагай хүдөө эжахын ба элүүрые хамгаалха таһагууд колхозуудта ариг сэбэрэй хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа байһаниие саг үргэлжэ хинан шалгажа байхэ уялгатай.

—⊙—

Редакцида ерэһэн

бичиг

Телефон табилга унжагайрна

Хэжэнгын аймагай центрһөө дээдэ Худалай Чесаныи МТС хүртэр телефонэй харилсаа үшиэй байгуулагдаһхай. Гэбэшье, тус МТС шадарай табан колхозуд телефонтой болоогүй мүнөө хүртэр нобшоржо байна. Телефон тэбиха ябадал үни хада өхилжэ, хоер жэлэй саада тээ столбнууд зоогдоһон юм.

Энэ телефон табилга хэзээ дүүрэхэ юм?

Ц. Цыбиков.

Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермын хонин һүрэг алуулгаяа ябаһанинь зураг дээрэ харуулагдана. М. Минеевэй фото.

Жэшээтэ һайн фермэ

Бичурын аймагай Дээдэ-Маргентуйска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй товарна фермэ (даагшань нүхэр С. Баженов) энэ оной сентябрийн 3-ай байдалаар 34146 литр һү тушаажа, гүрэнэйгөө түсэбые аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэбэ. Энэ МТФ хадаа бүхы хүдэлмэрээрэ түрүүшүүлэй тоодо ородог юм. Сентябрийн 1-эй байдалаар нютагай үүлтэрэй фуражна үнеэн бүриһөө 600—600 литр һү һаагаах байна. Мүн 100 үнеэн бүриһөө 96 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжэһэн ба тэдэнэйнь шэлнүүрэй ургалта 6 һара хүртэрөө цунда эргээр сүүдхын 460 грамм болоһон байна.

Малажалаа хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые сентябрийн 1-эй байдалаар эбэртэ бодо малаар 105,3 процент дүүргээ. Энэ фермэ хадаа зупай халуун үдэрнүүдтэ үнеэдээ гурба дахин һаалаг ба һүниин сагта адуулдаг байгаа. Мүн баһа тугалнуудаа һара бүридэ шэгнэжэ байнаг. 10 хоног бүридэ шалгалтын һаалганууд хэгдэдэг заншалтай.

Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн өмхидхэгдэһэн ба һара бүридөө лунгынь гаргадажа байдаг. Тэрэнэй ашаар фермын түрүү һаалишадай тоо олошоржо байдаг. Фермын һаалишан нүхэр Ф. Казарбина 11 фуражна үнеэдһээ 7970 литр һү һаагаах байна. Тэрэнь хадаа нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриин 724 литр һүн һаагдаһан болоно. Нүхэр Казарбина өөртөө даажа абаһан 13 үнеэннээ 13 тугал абажа, бултыень бүрин бүтэнөөр тэнжэгээ. Энэ һаалиша болбол фермэ дээрэ 7 жэлэй хүдэлмэрилжэ олоһон баян дүй дүршэлөө залуу һаалишадта дамжуулдаг байна. Тэрэ хадаа ахалгша һаалишаар ажаллажа байха зуураа, ниитыншээ адуу малда ханамжатайгаар хандалгын үльгэр жэшээ харуулна. Социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгөөр нүхэр Казарбина «республикын эрхим һаалишан» гэһэн нэрээргэдэ зууршалагдаһан байна. Гадна һаалиша Л. Унагаева 7 үнеэннээ 7 тугал абажа, бүтэн бүриненөөр тэнжэһэн ба сентябрийн 1 хүртэр үнеэн бүриһөө 600 литр һү һаагаһан байна. Адуулгаар таргалуулжа байһан гүүртын малшан Д. Гомбоев гэгшэ гурба һарын турша соо тус тус мал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдэ соогоо дунда зэргээр 920 грамм нэмэжэ шадаһан байна. Нүхэр Гомбоевой адуулжа байһан 44 толгой малнуудай шэгнүүр хамта дээрээ 12 центнер 40 килограммаар нэмэһэн байха юм. Энэ показателие нүхэр Гомбоев хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, зунай халуунда малаа һүниндөө адуулдаг, сүүдхэдээ 3—4 дахин уһалдаг байгаа.

Тус фермын хүдэлмэрилэгшэд малайнгаа үбэлжэлгэ тухай гоньтой анхарал табидаг байха юм. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр 750 центнер үбһэн бэлэдхэгдэжэ, 150 тонно силос дарагдаа. Гадна 5 гектар талмай дээрэ фермэ шадарай тарилга хэжэ, тэрээннээ муу бэшэ ургаса хуряаһан байна. Малайнгаа байра байдалые заһабарилжа эхилээ. Мүнөө үеын байдалаар тугалай нэгэ, томо малай нэгэ, хамта 2 хашаа заһабарилагдаад байна. Энэ фермэ хадаа октябрийн 1 хүртэр үбэлдэ хүсэд бэлэн болохо байна.

Гүрэндэ мяха тушаалгаар тоссоогоо уданшьегүй дүүргэхэнь. Гүрэндэ тушаагдаха малнуудаа тусгаар бэлшээжэ таргалуулаа. Фермын хүдэлмэрилэгшэд колхозой правленийн (түрүүлэгшэнь М. Унагаев), партийна организацийн хүтэлбэрдоро эбтэй өмхитэйгээр ажаллаһанайнгаа ашаар фермэеэ аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гаргажа шадаа.

Г. Мунгалов.

Жэл соо 6 хурьга түрэбэ

Закаменай аймагай «Улаан-Далахай» колхозой гэшүүн Л. Сундуков гэгшын нэгэ хонин энэ жэлдэ хоер дахин түрэхэдөө 3—3 хурьгадые эхирлэжэ, 7 толгой болобо.

Б. Шоенов.

Хони үсхэбэрилгын мастер

Нүхэр Ахметшин Прибайкальска аймагай «Авангард» колхозой һонной товаона фермые даагшаар 8 жэл соо таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, нилээд баян дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Ахметшин хонинай һайнаар түхэрэгдэһэн байдалтамаагтайшье һаа өөрынгөө сүлөө шагүй ажалаар, малдаа анхаралгаар хандалгаар фермэ дотороо хониной үхэлгые усадхажа, тэрээ ашаг шэмэнь нилээд дээшэлүүлжэ шадаһан байна.

Һаяхан аймагай хүлөө ажаһуйтаһаг мал үсхэбэрилхэ талаар ябуулагдаһан хүдэлмэриин дүн гаргахадаа, нүхэр Ахметшин дааг абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ тоолоһон байна. Тэрэ хадаа 481 эхэ хониноо 519 хурьга абажа, түл абалгын түсэбые 1[illegible] процент дүүргэбэ.

Нүхэр Ахметшин өөрынгөө хүмэриде яагаад амжалтануудые тэланалаб гэхэдэ, нэн түрүүн хониадуулалые зүбөөр эмхидхэдэг болоо. Хабар эртүүр хадын бэлшээрые нүдые хэрэглэдэг заншалтай юм. Тэ хэдээ намаагтай газарта абажа хорхой халдаха ябадалһаа хониноо хамгаалдаг байна. Ноогоной урсгалгазарай хатажа эхилхэтэйнь сэ[illegible] үглөөнэй 8 часаа нарапай сэ[illegible] хонидоо гол газарта адуулдаг. Х[illegible] галһан ба шадал багатай бэ[illegible] хониито зеленко гү, али һайн [illegible] нартай үбһэ нэмэжэ эдюулдэг. [illegible]лэй сагта бэлшээрнээ тала ба [illegible]ри бэлшээринүүдтэ хубаариг[illegible] Тиихэдээ ехээр саһа үнадаг газ[illegible]тань урид адуулдаг заншалтай юм. Б[illegible] шэрийн муудажа эхилхэдэ з[illegible] ба эхэ хонидые, мүн хусануу[illegible] удэшэ үглөөнь үбһөөр халуу[illegible] байна. Хонин һүрэгһөө тус[illegible] эхилһэн хонидые илгахалаа. [illegible]гаг харайлгаад үзэдэг байна. Т[illegible]нине харайжа шадахаа болиһон [illegible]нидые тусхай булег болгожо н[illegible]тэ тэжээл эдюулдэг байха юм. [illegible]хэр Ахметшин болбол эхэ хонин[illegible]гоо 30—40 процентые жэл соо[illegible] хоер удаа ороондо оруулдаг [illegible] Тиихэдээ эртэ түрэһэн шадал [illegible]тай эхэ хонидые илгажа, хоер[illegible] ороондо оруулдаг байна.

Туранхай хусануудые хони[illegible] табидаггүй, зүбхэн лэ таргаг [illegible]сануудаа табилаг заншалтай. [illegible]хэ зуураа таба хоноо лэ хусан[illegible]даа нэгэ үдэр амаруулдаг, [illegible] бэлшээридэ адуулдаг ба шэмэгэ[illegible] жээл нэмэжэ үгэдэг байха юм.

Энэ фермэ хадаа хони ямаа [illegible]бэрилхэ талаар абаһан өөрынг[illegible] уялгануудые амжалтатайгаар [illegible]гэд, хонидоо үбэлжүүлгын б[illegible] хэлые амжалтатайгаар ябуу[illegible] байна.

Н. Хазагаев.

Ниитын мал худалдана

Закаменай аймагай Үлэгэ[illegible] сомоной Калининай нэрэмжэтэ [illegible]хоз 1948 оной түрүүшын хаха[illegible] адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй [illegible]сэбые адуу морсор 98, эбэртэ [illegible] малаар — 89, гахайтаар — [illegible] процент дүүргэһэн байна юм.

Нимэ байдалтай байһан [illegible]төө тус колхозой хүтэлбэрилг[illegible]хэнэйшье зүбшөөлгүйгөөр [illegible] гаргашалдаг заншалтай. Жэшэ[illegible]дэ, энэ жэлэй түрүүшын хахад[illegible] хамта дээрэ 32 толгой эбэртэ [illegible] мал үхүүлһэн, алажа эдлэ[illegible] худалдаһан байба. Тэрэннээ [illegible] үшөө 6 толгой унага гар[illegible] оруулһан, хэдэн үхэр хо[illegible] байна.

Саашадаа нимэ байдал [illegible] жэлхэ болоо һаа, тус колхо[illegible] адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэ[illegible] түсэбые жэлэй эсэстэ дүүрг[illegible] байхань лабтай. Ниитын мал [illegible]гүйгөөр уриг гэмтэ нюурэ[illegible] зэмэдэ хабаадуулхаар болоо.

Д. Шагдаржа[illegible]

ПОЛИТҺҮРГУУЛИИЕ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Политһүргуули болбол партийна һуралсалай эхин шата мүн. Энэ талаар политһүргуулиие хүтэлбэрилэгшэ —пропагандистнууд тон ехэ үүрэг даажа ябадагынь мэдээжэ. Тэдэнэй ябуулжа байгаа занятинуудай идейнэ удхашапар ба хүсэгнинь тэн түрүүндэ өөһэдөөнь хулдыдаха юм. Ушарынь политһүргуулиие хүтэлбэрилэгшэ хадаа имагтал политграмотын батша бэшэ, харин тон түрүүндэ хүмүүжүүлэгшэ ба политическэ хүтэлбэрилэгшэ байха ёһотой.

Политһүргуулиие хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө даалгабариде хамаг бүхы анхарал оролдолго ба бэлиг шадабаряа гаргадаг, мүн партийна организацинуудай секретарьнууд өөрынгөө коммунистнуудай политическэ хүмүүжүүлгэ тухай саг үргэлжэ оролдожо байдаг лэ газарнуудта партийна һуралсалай талаарехэхэн амжалтанууд туйлагдана.

Политһүргуулинуудай занятинуудые идейнэ үндэр хэмжээндэ ба һонирхолтойгоор үнэргэхын тулөө ниитэ-политическэ асуудалнуудые мүнөө үеын бодото зорилгонуудтай холбохэ тон шухала. Тэдэ өнөөдэй түлөө һүргуулиие хүтэлбэрилэгшэ болбол өөрынгөө өрдэм болбосоролые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха ба большевизмын түүхэ болон теориие, мүн манай парти ба правительствын политические гүнзэгыгөөр шудалжа байха ёһотой болоно. Тэдэшье манай политһүргуулинууд ба кружогуудай өөрхим хүтэлбэрилэгшэд өрдэм ухаанай хамаг бүхы һалбаринуудай талаар өөрынгөө мэдэрэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг хүнүүд мүн байна.

Жэшээнь, Прибайкальска аймагай пропагандистнууд нүхэд Соколов ба Молоков гэгшэдэй, Зэдын аймагай Хабалтуев ба Маланов, Торгин аймагай Жэребцов, Вандаев ба Григорьев болон бусадай хүтэлбэрилжэ байгаа политһүргуулинуудта һургашад хадаа «тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдые шагнажал, шагнажал байха дуран хүрэдэг юм» гэжэ хэлэдэг байна.

Өөрынгөө заняти бүхэндэ тон һайнаар бэлдэдэг, түрүүшээр өлдэб олон материалнуудые, һургашадта һонирхолтой ба мэдэгдэхэ жэшээнүүдые суглуулдаг, илангаяа номуудые ехээр уншадаг байһанайнгаа ашаар эдэ пропагандистнууд иимэ ехэ һайшаалда орооһониинь лабтай.

Торгин ба Зэдын аймагуудай политһүргуулинуудай хүдэлмэриһөө нэгэ хоер жэшээ абажа хэлэхэ шухала байна. Нүхэр Жеребцовой (ВКП(б)-гэй Обкомой пропагандист) хүтэлбэрилжэ байгаа политһүргуулида «СССР-эй общественнэ ба гүрэнэй байгуулалта» гэһэн темэтэй занятя болоһон байна. Манай орон доторхи социалистическэ өөмдэлтэй хоер формонууд тухай, советскэ олониитын журам байгуулалтын үндэһэ һуури болохо социалистическэ өд зоориие бүхы талаарнь бэхижүүлхын талаар советскэ гражданинуудай үдахи уялганууд тухай асуудалнуудые тайлбарилха зуураа, пропагандист хадаа «Колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал усадхаха хэмжэнууд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ПК-гэй тогтоолые абажа хэлэһэн байна. Тиихэдээ энэ тогтоол тус аймагай колхозуудта ямараар бэлэдүүлэгдэжэ байһан тухай асуудал зэйлашагүйгөөр табигдаа. Пропагандист хадаа тарианай ба сабшалангай газарнуудые үриһэн, колхозой ниитын зоориие хуули бусаар гаргашаһан ябадал дээрэһээ колхозуудта хэр ехэ хохидол ушаржа байһан ба эдэ ябадалые усадхаһанай һүүлээр ниитын ажахы хэрэргээр бэхижэжэ байһан тухай олондо мэдэгдэхэ жэшээнүүдые хөөрэжэ үгэһэн байна. Энэнь ехэхэн өдэбхитэй хөөрэлдөө түрүүлһэн юм. Занятиингаа һүүлдэ пропагандист тус материалнуудай үндэһөөр юрэнхы тобшолол хэжэ, эрдэм ухаанай теориие тайлбарилһан байна.

Нүгөө политһүргуулида Эсэгэ ороноо хамгаалгын ажуулехэ ялалтын тухай асуудалтай темэ гараха зуураа, тус һүргуулиие хүтэлбэрилэгшэ Хабалтуев (Зэдын аймаг) манай республикын ба тус аймагай ажалшадай дайнай жэлнүүдтэ хэр шангаар хүдэлмэрилжэ, Советскэ Армия өдеэ-хоолоор ба хувсаһа хунараар хангахын түлөө ямар ехэ оролдолго гаргажа, хэды шэнээн өөрынгөө мүнгэн зоориие оборонын фондо оруулжа байһан тухай бодото жэшээнүүдые хэлэжэ, энэ занятия тон һонирхолтойгоор үнэргэгдэһэн байха юм.

Курумканай аймагта ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист нүхэр Лыгденовэй хүтэлбэрилдэг политһүргуулинуудай һуралсалые үндэр хэмжээндэ гаргажа шадаагүй байба. Мүн Бургалтайн МТС-эй партийна эхин организацийн дэргэдэхи политһүргуулиие ударидагша нүхэр Ангаров һуралсалайнгаа программые холо дүүргээгүй.

Политһүргуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй занятидаа бэлэдхэхэ ябадалда семинарнууд тон ехэ үүрэг дүүргэдэг юм. Заняти бүхэнэйнгөө удхашанарые, тус занятиие даажа үнэргэгэ методые пропагандистнууд энэ семинар дээрэһээ ехэнхидээ ойлгожо абадаг.

Олонхи аймагуудай политическэ семинарнууд хадаа политһүргуулиие ударидагшадта ехэхэн туһаламжа үзүүлһэн байна. Илангаяа Зэдын, Түнхэнэй ба Мухаршэбэрэй айкомуудай дэргэдэхи саг үргэлжын семинарнууд һайнаар хүдэлмэрилөө.

Зүгөөр, семинар хадаа политһүргуулинуудые ударидагшадта туһаламжа үзүүлхэ гансахан формонь бэшэ юм. Харин марксистско-ленинскэ теориин ямар нэгэн асуудалнуудай талаар хэгдэһэн һайн лекци, улаасхоорондын байдал тухай гүн удхатай элидхэл гэхэ зэргэнууд хадаа манай коммунистнуудые ба комсомолецуудые политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь пропагандистнуудта тон ехэ туһаламжа үзүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Политһүргуулинуудай ударидагшад хэршье ехэ эрдэмтэй һаа, зая болгон саашадаа һуралсажа байха, бодото туһаламжа абажа байха ёһотой. Тиимэһээ энэ талаар хамаг бүхы арга-боломжонуудые үргэнөөр хэрэглахэ шухала.

Тиигэбэшье зарим газарнуудта политһүргуулинуудай ударидагшад тухай анхаралаа гүйсэд хандуулдаггүй ябадал үзэгдэдэг байха юм. Жэшээнь, Бичурын, Прибайкальска, Кударын, Байкало-Кударын ба Хэжэнгын аймагуудта семинарнууд ороодоошье үнэргэгдэдэггүй шахуу байна. Заримдаа нимэ семинарнууд теоретическэ талаараа доолю. Хэмжээндэ үнэргэгдэдэг дээрэһээ политһүргуулиин ударидагшадта бодото туһаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, семинарнуудые мүтэлбэрилдэг нүхэд Арсентьев, Гармаев ба бусад темэнүүдтэнь хэрэгтэй литературануудые заан хэлэжэ үгэлгөөр лэ өөһэдынгөө хүдэлмэриие хизаарладаг байна. Нимэ семинарнуудай туһань тон багa.

Политһүргуулинуудые ударидаха гээшэ ехэхэн нэрэтэй түрэтэй хэрэг. Энэ ехэ харюусалгые һайнаар дүүргэхын түлөө политһүргуулиин ударидагшад хадаа өөһэдынгөө идейнэ-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдохо уялгатай.

Мүн политһүргуулинуудай ударидагшадта саг үргэлжэ туһалжа байха, партийна һуралсалай идейнэ шанар хэмжээе дээшэлүүлжэ байха ябадал хадаа партийна организацинуудай секретарьнуудай шухала уялга мүн.

С. Бадмацыренов.

Мухаршэбэрэйхид! Гэзгдэлээ хэзээ усадхахабта?

☆ ☆

Графигаа дүүргэнэгүй

...шэбэрэй колхозууд таряахуриг...ийнхээр дараһаа үлүү бо... ...ийна. Сентябриин 10-най байдалаар аймагай колхозууд ороһото ...ануудайнгаа талмайн минл процент хуряаһан, таряа ту... жэлэйнгээ түсэбэй 16,2 ...ие арайхан гэжэ дүүргэһэн ...ив. Аймагай 28 колхозууд ...ушаалгынгаа августовско ...дүргэгдэгүй. Тэрэшэлэн сен... таряа тушаалгын темпые ...ымэ орондо, олонхи колхо... ...ыруулһан байна.

...шэбэрэй аймагай гэзгдэжэ ...ыгаганиин хадаа имаг... колхозууд ба МТС-үүдэй ...ралга ба тушаалгые муу ...ргэгдэр эхилһэнһээнь болоо. ...колхозууд таряа тушаалгаһай нэгэ доро эхилээ... ...оо. Тиимэһээ мүнөө болохо... ...ин гүнзэгы гэзгэлдэ ороод бай... ...лдэ, аймагай томонууд ...ин болохо «Красный Заган», ...ин сельсоведэй Ворошило... Мухаршэбэрэй сельсоведэй ...ренко» ба «Ударник» колхо... ...ыг болгор гүрэндэ таряа ...ые эхилэдүй байгаа лэн. ...озуудай хүтэлбэрилэгшэд ...е войтон» гэһэн шалтаг ...ар августын 25 хүртэр ...гаа. Августын 25-һаа та... ...алгые эхилбэшье, ехэ ун... ...оо ябуулна.

...эн Октябриин сомоной Во... ...ай нэрэмжэтэ колхозой ту... ...ин нүхэр Бандаров болбол ...ушаалгынгаа графигые та... ...ад, «таряан үрмэдһэнэй ...» гэһэн шалтаг барина. Ха... ...эр Бандаровай «шалтагаан» ...ин шал оньоо байшоо. Таряан ...ийн үнэртэй бэшэ, харин ...ндаровай таряа тушааха ...ай байһаниинь элирбэ. Тус ...а поли дээрэ хүдэлмэрилдэг ...ыг хуряаһан таряан хэдэн ...лэрлэгдэнгүй, обоодоо хала... ...ой байха юм. Эндэ колх... ...т соо ороидоо 13 центнер таряа тушааһан ба сентябриин өхеэр нэгэшье центнер тушаагаадгүй байгаа.

Мүн Ново-Заганска сельсоведэй «Ударник» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Кудрявцев, партийна организациин секретарь нүхэр Максимов) мүнөө хүртэрөө таряа тушаалгын графигые таһалдуулһаар. Август соо 800 центнер тушаахын ороондо 174 центнер, сентябриин түрүүшын 5 хоног соо 300 центнер тушаахын ороондо минл 23 центнер тушаагаад байна.

—Һаяар сушилка барижа, таряа тушаалгые эхилнэ бэзэбди, — гэжэ нүхэр Кудрявцев һэнгэргүйгөөр хөөрэжэ һуудаг. Энэ колхоздо 1000 гаран центнер таряан сохигдонхойшье, тэрэниие шэрэхэ транспортшье бии. Теэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрэниие тушаахын хойноһоо оролдоногүй.

Тэрэшэлэн таряа тушаалгые хэлэшэгүйгөөр үнжагайруулжа байһан колхозуудай тоодо «Победитель», «Путь Октября», Сталинай нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», «Улаан-Туяа», «Шэнэ-Байдал» ба бусад колхозуудые нэрэлхэ хэрэгтэй. Эдэ колхозууд таряа тушаалгын жэлэй түсэбые минл 0,7—1 процент дүүргэнхэй.

Тиихэдэ аймагай олонхи колхозууд комбайнаар хуряагдаһан таряагаа сэбэрлэнгүй, үнн удаан ток дээрэ хэбтүүлнэ. Шаралдайн сельсоведэй Ворошиловай, Никольскын сельсоведэй Ворошиловай, Сутайн сомоной Калининай, «Авангард», Мухаршэбэрэй сельсоведэй Ворошиловай ба «Большевик» колхозуудта комбайнаар хуряагдаһан 1000 — 3000 центнер таряан хэбтэнэ. Теэд тэрэниие сэбэрлэн тушаалгада бэлэдхэхэ хүдэлмэрие колхозой хүтэлбэрилэгшэд муугаар ябуулна. Тэрэшэлэн зарим колхозууд сабшалга бооло хоерой хоорондоехэхэн заблаар гаргана. Мүн һуриллгэ ба сохилго хангалтагүй. Аймаг доторхи 24 «МК — 1100» молотилкануудай ороidоо 12-ынь хүдэлмэрилбэшье, ехэнхидээ обдөөд минл байдаг. Нэгэшье колхоздо молотилка бүхэли суудхэ соо хүдэлмэрилнэгүй.

Таряахуряалга ба тушаалгын гэзгдэл тушаа хэлэхэ зуураа, -түрэндэ тушаагдаһан шэнэ ургасын таряанһаа 15 процент авансировалха тухай парти ба правительствын тогтоолой хазагайруулагдажа байһаниие тэмдэглэхэ шухала. Жөшээлхэдэ, Харашэбэрэй сельсоведэй «Путь Октября» колхоз 130 центнер таряа тушааһан аад доторой хөрэглэмжэдэ аяар 32,5 центнер таряа гарташалһан байна. Ингэжэ тушаагдаһан таряанай 15 процентлөө 12,5 центнер таряа үлүү гарташалжархиһан байха юм.

Тус аймагта таряа тушаалгые таһалдуулжа байһан ушарнууд хадаа имагтал колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэриин мартагдашаһан ба хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүд дээрэ ажаллажа байһан колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөнэй хүсэд дэлгэрүүлэгдээгүй байһанһаа шалтагаална. Зарим колхозуудай полевой станууда газетэ ба журналнууд хүрэжэ ошодоггүй. Тиимэһээ зарим колхознигууд Украинын таряашадай уряалһаа байтагай, республикын түүүү комбайнернүүд ба машинистнарай, боолтошод ба таряа шэрэгшэдэй уряалые мэдэхэгүй байдаг.

Эндэхи колхозууд таряахуряалгын ба тушаалгын хүдэлмэридэ тохеолдоһон бүхы дутуу дунданууда ябууд усадхажа, Эхэ оронойнгоо урдахи нангин уялгые болзорһоо урид дүүргэхэ дүүрэн аргатайшье, дүүргэхэшэ гэжэ найдагдана.

Б Дымбрылов, С. Зодбоев.

ШАНАР МУУТАЙ АЖАЛ

Хорин аймагай «Путь Сталина» колхозой поли дээрэ Хорин МТС-эй № 8 тракторна бригада хүдэлмэрилдэг юм. Теэд, энэ тракторна бригада таряахуряалгада тон муу белдэхэлтэй ороже, энэ хүдэлмэрие хангалтагүйгөөр ябуулжа байна. Мүнөө энэ бригадын 2 комбайн таряахуряалгыйр ахилһэн сагаа хойшо минл 106 гектар хуряагаа.

Гадна, энэ бригадынхид хуряалгын хүдэлмэрие тон шанар муутайгаар дүүргэнэ. Комбайнер Ринчиндоржиев ороidоо 50-аад гектар хуряабашье, таряа айхабтар ехээр гөөлтэдэ оруулаа. 12 гектар газар үеэрэ дунда жэшээгээр гектарай 20 килограмм, 32 гектар газарта 5—5 килограмм орооһо гэһэн байна.

Комбайнань зерноуловительтай, өөбэшье, төрөнь ороidоо сэбэрлэгдэгүй. Теэд шанарые шалгаха инспектор нүхэр Цыжибон үни удаан поли дээгүүр ябадагүй, таряа гөөлтөгүйгөөр, һайн шанартайгаар хуряалгаха талаар шангэ эрилтэ хэдэггүй байха юм.

Мүн энэ тракторна бригадын бригадир нүхэр Мункуев бүхэли удэрөө полевой стан дээрэ үнэргэдэг, бригадынгаа үзэр бүриин хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргадагүй, трактористнууд ба комбайнернүүд үзэр соо юутые хэһэнэ мэдэдэггүй, тэдэнэй хоорондо ямаршье социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй гэхэ мэтэ.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Дондоков нимэ шанаргүй ажалай түлөө МТС-эй директиһээ хоговорой ehоор шанга эрилтэ хэдэггүй, харин актнуудта гараа табяад, тамгаа дараад лэ һуужа байдаг заншалтай.

Хориин МТС-эй директи (директорынь нүхэр Козлов) энэ тракторна бригадын ажалые хаража байгаад, ямаршье хэмжээ абадаггүй.

Эдэ бүгэдэн өсөстэ «Путь Сталина» колхоз таряапайнгаа талмайн ороidоо 30-аад процентынь хуряажа, таряа тушаалгаяа минл 14 процент дүүргэжэ, аймаг доторoo хамагай хойно шэрэгдэжэ ябана. Саашадаа нимээр хүдэлмэрилжэ ябашье болохогүй.

Г. Цыреторов.

Агротехникые тоодоггүйн үрэ

1948 оной хабар Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 140 гектар газарта тарилгые агротехническэ һайн болзорто хөжэ шадаагүй, тон өхөөр хожомдуулһан байгаа. Мүн газарыншье гүйхэнөөр хахалагдаһан ба муугаар өлдүүрилэгдэһэн юм. Саһанай уһа тогтоохо мэтэн агротехническэ хэмжээнүүд дүүргэгдээгүй байшоо.

Тэрэнэй эсэстэ энэ 140 гектар газар дээрэ минл 20—30 сантиметр үндэр солоомотой таряан ургажа гектар бүриһөөнь 3 центнерһээ дээшэ бэшэ хуряагдана.

Агротехникые тоотоогүй ябадал нимэ гашуудалта байдалда асарһан байха юм.

Мүнөө энэ голодоһото хүдэлмэриин түлөө хэн харюусаха гээшэб?

Д. Шагдуров.

Таряа гутаагшадта хатуу хэмжээ абаха

...ийлгын түрүү колхозууд таряа тушаахаа жэлэйнгээ ...ыг болзорһоонь урид дүүргэ... ...ороидоо урдахи нангин ...ирэтэй түрэтэйгөөр бэе... ...байна.

...ий хамта, зарим колхозууд ...ийн тоосоходоо байтагай, ...ахан таряагаа үжөөжэ гу... ...ийха юм. Энэ талаар Бичу... ...ймагай «Красная Звезда» ...ймсмхозые нэрэлхэ хэрэг... ...ы колхозой 200-аад цент... ...ой таряан бороодо со... ...ы ургажа ба үжэжэ, хэрэг... ...ноһоон байна.

...таряан дээрэ һаяабша ба... ...ниие сэбэрлэжэ абаха ...ие толгойлхын ороидо колхозой правлениин түрүүлэгшэ Перелыгин хадаа колхозойнгоо бүхы хэрэгые хаяжархеод, 6-дахи удэрөө архидажа ябана. Тэрэшэлэн энэ колхозой счетовод Афанасьев хамаг хэрэгээ хаяад, түрүүлэгшэ Перелыгэнтөеэ сугтаа архидажа ябашанхай. Тиимэһээ колхознигууд ажалта удэртөө таряа авансаар абангүй һуужа байдаг.

Перелыгин ба Афанасьев мэтэн нимэ харюусалгагүй хүтэлбэрилэгшэдтэ аймагай хүтэлбэрилхы органуудай зүгһөө ямаршье хэмжээ абтадаггүйлэ колхознигууд дурэа гутаханшье буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, энэ аймсмхоз хадаа аймагай центрын байдаг Бичура тосхондо һуурижанхай юм. Тиимэһээ аймагай хүдөө ажахын таһаг ба прокуратура өнэ колхоздо таряа талханай гутаагдажа байхые, мүн хүтэлбэрилэгшэдэйнь архидажа ябахые һайса мэдэжэ байдаг. Теэд нимэ зантай хүтэлбэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулхын ороидо аймагай зарим хүтэлбэрилэгшэд хадаа:

— Заримдаа Перелыгин 1—2 недели архидаад, хүдэлмэридөө һөөргөө ороно бэзэ даа, — гэжэ ланаа амараар харюусажа байха юм.

Нимэ байдал саашадаа тасэшэгүй. Аймагай прокуратура болбол сортовой таряа гутаагшадые шанга харюусалгада хабаадуулха ehотой.

А. Звягин.

САНДАКОВОЙ ХҮТЭЛБЭРИ ТУХАЙ

...-гэй ЦК-гэй февральска ...ай тогтоолой елоор МТС-эй ...ие политическэ талаар ор... ...лбог МТС-эйнгээ коллекти... ...ыг партийно-политическэ ...ие толгойлхо үүргэтэй. ...ржажанай МТС-эй директо... ...ическэ талаар орлогшо ...ндаков гэгшэ энэ хүндэтэ ...ыг үүргэнэгүй.

...ин Центральна Комитедэй ...эр тодорхойлогдоһон зорил... ...ые зүбөөр ойлгоһон бай... Сандаков өөрынгөө бодото ...ыг дээрэ өдэ зорилгоо... ...ыг хазагайржа, харин горю... ...ыг, запасной частнуу... ...ыг ба хүбаяха гэхэ мэтэн ...ыг даар өөрынгөө хүдэлмэ... ...ыг ажалаг байха юм.

...ийн нүхэр Сандаков бол... ...ийнгээ хүдэлмэридэхи хэ... ...ыг шухала-шухала асуу... ...ыг хайхарангүй орхиндог ...ыг Жөшээлбэл, механизатор... ...ыг нуудые бэлдэхэ ба тэрэ... ...ыг нуудые дэмжэлүүлхэ ...ыг ирэнье хүдэлмэри ябуу... ...ыг Ажалай жаяг заншам ...ыг ябадалые тон дутуу... ...ыг, трактористнуудай... ...ыг политическэ хүдэлмэриие ...ыг ...ыг, МТС-эй хүдэлмэ... ...ыг ба колхознигуудай дун... ...ыг ...ыг политическэ темэнүүд дээрэ ...ыг нуудые хэдэггүй

Жөшээлхэдэ, нүхэр Сандаков энэ жэлэй хабарай тарилгын үедэ Куйумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэридэг Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Бубеевэй ба Даржаевай хүтэлбэрилдэг бригадануудта ороidоо нэгэ дахин ерэһэн аад, юушье хэнгүйгөөр «хэр байнат, хэды гектар хахалнат» гэхэ мэтэшэлэн асуугаад лэ ябашаһан байха юм. «Ленинская Искра» колхозой поли дээрэ хүдэлмэридэг нүхэр Мюсеркеевэй, «Октябрь» нэжэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэридэг нүхэр Молчановай бригадануудта июль, август һарануудай соо нэгэтэшье ошоогүй. Нүхэр Сандаков болбол бригадын ажал хэрэгые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй, тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлдэггүй, МТС ба колхозуудай хоорондохи договорнуудай дүүргэлтые шалгадаггүй байха юм.

Эндэ ажалай жаяг заршам хангалтагүй. Хэтэрхэдээ, МТС-эйнь хүтэлбэрилхы тушаалда байдаг зарим зонууд ажалай жаяг заршалые эбдэдэг байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэридэг трактورна бригадын бригадир нүхэр Балмаев, «Зөрик» колхозо хүдэлмэридэг трактورна бригадын бригадир нүхэр Будаев, участково механик нүхэр Загулин гэгшэд трактورна хүдэлмэриингөө шанарые дээшэлүүлхэ талаар унтаха нойргүй ябажа оролдохо аад, харин саг үргэлжэ архидажа, үнэтэ сагаа үнгэргэдэг болошонхой.

Дурсагдагша нүхэдэй ажалай жаяг заршамые нимэ будуулгаэр эбдэжэ байхадань, нүхэр Сандаков тэдэнэртэ хатуу хэмжээ абахын ороидо, харин эдэнэй гэмые далдалан нюужа байна. МТС-эй ахалагша механик нүхэр Крюков, агрономууд нүхэд Будаева, Буралов гэгшэд колхозуудай полинууд дээгүүр тон үсөөн ябадаг байба.

Нүхэр Сандаков партийна организациин хүдэлмэридэ багаар туһалдаг, профсоюзна ба комсомольско организациинуудай үүргэнүүдые өөдэнь үргэдэггүй байшоо. Тэрэ хадаа трактористнуудай дунда ябуулагдаха нинтэ-политическэ хүдэлмэриие бригадирнууд ба учетчигуудта найдажа, агитационно хүдэлмэридэ худөөгэй интеллигенциие хабаадуулдаггүй, агитаторнуудтэй ehотой хүдэлмэри ябуулдаггүй байна.

Тракторна бригадануудта июль, август һарануудай үе соо «дайшалхы хуудаһанууд» минл нэгэ-нэгэ дахин гаргагдаһан байна. МТС-эй түрүү хүнүүдые ханын газетэдэшье, аймагай ба республиканска газетэдэшье, аймагай ба республиканска хэблэлдэшье бэшэжэ харуулдаггүй. Тракторна бригадануудаа газетэ ба номуудаар хангагдаагүй, вагончигуудынь гоеогдоогүй байха юм.

Социалистическэ мүрысөөн хадаа Баргажанай МТС-тэ трактористнуудай ажалай бүтэсые дээшэлүүлхэ гол метод боложо шадаагүй байча. Трактористнууд бултадаа өөһэд хоорондоо мүрысэдэггүй байхаһаа гадна, заримань өөһэдынгөө уялгануудые мэдэдэггүй байха юм.

Директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Сандаковой хүдэлмэридэ нимэ дутагдалнууд юун дээрэһээ гарааб гэбэл, өнэ нүхэр өөрынгөө сахэ харюусалгата хүдэлмэриие багаар өөхилжэ, гол анхаралаа ажахын болон бусад жэжэ-божо хэрэгүүдтэл хандуулдаг байба. Мүн МТС-эй партийна ба нинтэ-политическэ хүдэлмэридэ анхаралаа тон багаар хандуулдаг, өөрынгөө хэрэг ябуулганууды гүнзэгыгөөр хаража үзэдэггүй байшоо.

Нүхэр Сандаков хадаа дурсагдагша бүхы дутуу дунданууды заһан заларуулха ба өөрынгөө бүхы хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй заабаринуудай ehоор шэнэдхэн ябуулха ehотой.

Б. Ширваторов.

Бурят-Монголой түрүү хүнүүд тухай

Ефим Тимофеевич Питерский

Багша Ефим Тимофеевич Питерскийн аймар соло ганса Закаменда бэшэ, бүхы Бурят-Монгол соо суурхаһан юм.

Ефим Тимофеевич 1896 ондо Читинскэ областийн Агын Бурят-Монголой национальна округто үгытэй ядуу таряашанай бүлэдэ түрөһэн байна. Ефим хубүүн Хужартайн хүдөөгэй һургуулинэ өрхим сэгнөлтэтэйгээр дүүргэжэ гараба. Энэ хадаа Ефим Тимофеевичын түрүүшын алхам байгаа. Һүүлэрынь Читинскэ хоер классна һургуули дүүргэд, багшалха өрхэтэй болоһон байгаа. Теэд Ефим Тимофеевич һургуулидэ хүсэд хүдэлмэрилэнгүйгөөр, саашаа һуража, 1918 ондо Иркутскын багшанарай семинариие дүүргэ һэн.

Энэ үедэ Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин дулэн соробхилжо, Россиһаа Сибирь хулар дэлгэржэ байба. Семинэрние дүүргэһэн хорин нэгэтэй залуухан большевик революционно хүдэлөөндэ оролсожо, Хужартай гэжэ нютагай худөөгэй революционно комитедэй түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлмэрилхэ зуураа, Сибирьтэ добтотон үнгэлзэжэ ороһон атаман семеновтонтой тэмсэһэн тэмсэлдэ эрэлхэгээр хабаадаһан байна.

Уланшьегүй Агууехэ Октябрьска революци бүхы орон дотор илаба. Революцияр сүлөөлэгдэһэн үгытэй таряашанай үхибүүдые өрдэм номдо һургахын түлөө Ефим Тимофеевич эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилбэ

Түрүүн Ефим Тимофеевич Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй эхин шатын һургуулидэ ба Закаменай аймагай тинхэ үеын өгөөл түрүүшын һургуули болохо Закаменай эхин шатын ба Шаразаргын, Цакирай һургуулинуудта хүдэлмэрилһэн байна. 1940 онһоо эхилжэ, Улекчинэй долоон жэлэй һургуулидэ химия ба биологи заана.

Ефим Тимофеевичын бүхы ажалябуулгань хадаа арад зониие өрдэм номдо һургалгада ба Советскэ залуу патриодуудые үнэн сэхээр хүмүүжүүлгэдэ зорюулагдаһан байна. Ефим Тимофеевич табин хоертой. Гушан жэлдэ советскэ багшаар хүдэлмэрилхэ вуураа, хэдэн олон советскэ патриодуудые Эхэ орондоо хүмүүжүүлжэ үгөө. Эдэнэй дунда партийно-советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд, агрономууд, врачууд, һургашанар, Советскэ Армиин офицернууд олон.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ, Ефим Тимофеевичтэ һуража гараһан хубууд немецкэ фашистнартай эрид шангаар тэмсэжэ, шэн габьяа, баатаршалга гаргаһан, дэдэ шагналнуудта хүртэһэн байна.

Мүн энэ үедэ Ефим Тимофеевич өөрөө мүнөө һуугаагүй, али болохо аргаараа фронтдо туһалалсаһан юм. Тэрэнэйнгээ түлөө ба дайн байлдаанай үедэ советскэ залуушуудые эрдэм номдо һургаха талаар амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «1941—1945 онуудта болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнуудтэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһан байна.

Манай Эхэ орон советскэ багшанарай ажалые үндэрөөр сэнхэдэг. Гушан жэлдэ советскэ һургуулида хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө Ефим Тимофеевич хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан ба 1939 ондо БМАССР-эй габьяата багша гэлэн нэрэзэргэтэй болоһон байна. Мүнөө республикын габьяата багшын үбсүүндэ Ажалай Улаан Тугай орден яларна. Энээниие 1944 ондо, эрдэм гэгээрэлэй фронт дээрэ өрхимөөр ажаллаһанайнгаа түлөө абаһан юм.

Ефим Тимофеевич мүнөө нилээд наһатай болобошье багшалһан зангаараа.

— Үхибүүдые эрдэм номдо һургахын түлөө хүсэ шадабаряа хайрлахагүйб. Большевистскэ партийн, советскэ правительствын эрилтын ehоор залуу үетэнние һургажа, Эхэ орондоо дуратай үнэн сэхэ патриодуудые хүмүүжүүлхэб, —гэжэ Ефим Тимофеевич Питерский аймагай багшанарай зүблөөн дээрэ энэ жэлдэ хэлэһэн байна.

Республикын габьяата багша Ефим Тимофеевичын шадамар дүй дүршэлые аймагай бусад багшанар өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдтэ хэрэглэдэг байна.

Р. Гармгев.

Шэрэм шудхалгын цехтэ

Үглөөгүүр. Нэгэ шугам шэнгеэр жэрылдэһэн гурба, дүрбэн дабхар гэрнүүдэй хажуугаар ургаһан модонууд тэрэ гэрнүүдэй харуулшад шэнгеэр харагдан, үглөөнэй наранда хурсаар ногоорно.

Тойроод номгон. Радио гое байхаһаар хүгжэмэнэ. Холоһоо паровозуудай гудогой нариихан аад, хурса абяан соностоно..,

Нэгэ хэды болоод байхада, хүн зонууд улицада олоороо бии болоно. Эдэнэр хадаа Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажал тэсэшэ шамдажа ябанад.

Мүнөөдэр заатагүй гүрбанһаа доошо бэшэ нормо дүүргэхэ өрмэлзэл тухайдаа дүрбэн басагад өөһэд хоорондоо хөөрэлдэн, бушуугаар алхалалдан ябаба.

— Пухэд, заводойнгоо шэрэм шудхалгын цехые заажа үгыт, — гэхэдэмнай, тэдэнэй нэгэниинь:

— Болохо, болохо. Бидэ тэрэ цехтэ хүдэлмэрилнэбди, — гэбэ.

Шудхалаагай цех хадаа ямар нэгэ асари ехэ амитанэй амилжа, уухилжа байһандал үзэгдэнэ. Цехтэ дүтэлхэ бүримнай хүүсөн, нэрьеэн, түршэгэнөөн, таршаганаан — элдэб абяанууд шэхэ дулиируулхэдэл гэнэ

Эндэ табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө тэмсэлэй нэгэ удэрэй өхилжэ байһан үе янзатай.

Шудхалаагай цех соо ороходо хайлуулжа байлан шэрэмэй улаан сайбар дулэн иишэ тиишээ ошотон яларжа, халуун ольһоор уухилна. Эндэ халуун шэрэмэй охи дулэндэ дадашаһан шэрэм хайлуулагшад шудхагшад, хэблэгшэд, модельщигууд, ольһэ балэдхэгшэд өөһэд өөһэдынгөө дүршэлтэ ажалые эршэмтэйгээр ургэлжэлуулнэ. Тиихэдэ энэ цехтэ түрүүшынхеэ ороһон хүнэй удаан саг соо байжа шадамаар бэшэ шэнги байба. Шудхалаагай мэргэжэлтэд сайбар сагаан үнгэтэй халуун ольһэн соогуур «СО» маркын томо томо локомотивуудай шухала детальнуудай формонуудые шадамар бэрхээр бэлэдхэнэ. Тус цехын начальнигай орлогшо нүхэр Рандал Рабданов иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай цехын комсомольско-залуушуулай түрүү бригадын бригадир Анна Тимофеевна Обухова ба тэрэнэй бригадын гэшүүд мүрысөөндэ түрүүлэн ябадаг юм —гэбэ.

Тиин басагадай бригадын ажалай зам тон һонирхолтой, байба.

Дайнай жэлнуудтэ тус заводой коллективэй урда тон харюусалгатай даалгабаринууд табигдаһаниинь мэдэжэ. Тиихэ үедэ, дүй дүршэлтэй удэлмэришэдэй олонхинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай фронтдо мордоһон туладань заводой цехуудтэ шэнэ хүдэлмэришэд, гэрэй өзэн өхэнэрнууд, залуу комсомолецууд олоороо хүдэлмэрилжэ өхилһэн юм. Тэдэнэрэй дунда Анна Тимофеевна Обухова ажал хүдэлмэридэ анха түрүүшынхеэ ороо һэн.

Анна Обухова хадаа түрүүшын удэрһөө эхилээд, хатуу зоригтой, али бүхы юумэнлэ шадамар бэрхээ хүдэлмэришэдтэ харуулдаг байгаа. Шудхалаагай хэб бүтээлгын дүршэлнуудые эрхимээр шудалжа, һүүлэ-рынь бээ хүсэд дааһан формовщица болоо һэн. Уданшьегүй заводой дирекциин нүхэр Обуховагай мэргэжэл шадабариие, дүй дүршэлые ба оролдосые үндэрөөр сэгнэжэ, комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир болгон томилоо һэн.

Мүнөө нүхэр Обуховагай хүтэлбэрилдэг бригада хадаа «СО» серийн хусэ ехэтэ паровозуудай детальнуудай формонуудые эрхимээр бэлэдхэхэ, ажалай сагые нигтаруулха, үндэр бүтээсэ түйлаха талаар заводой бүхы комсомольско-залуушуулай бригадануудай дунда онсо илгарна. Мүн тиихэдэ нүхэр Обуховагай бригада оломянган хүдэлмэришэдэй коллективэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ түрүүлжэ, заводой дирекциин ба партийна комитедэй, завкомой зүгһөө үнэтэ шантуудые абалан ба хэдэн дахин заводской «Хүндэлэлэй доскада» бэшэгдэһэн байха юм.

Энэ бригада хадаа БМАССР-эй тогтоһоонһоо хойшо 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, хахад жэл соо 15 һарын үйлэдбэриин даалгабари дүүргэһэн ба мүнөө табанжэлэй түсэбөөр өөһэдтөө үгтэлэн хубита даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиин түрүүшүүл туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, үшөө ехэнүүд амжалтын түлөө тэмсэдэг байнабшуу. Нүхэр Обуховагай бригада ленинско-сталинска комсомолой 30 жэлэй ойн үдэр хүртэр Эара буриингөө даалгабариие гурба дахин үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн үялга абаһан аад, мүнөө тэрээнэ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Мүн тэрэшэлэн, нүхэр Обуховагай бригадатай мүрысөн ажалладаг, Иван Нимчиковой комсомольско-залуушуулай бригада ажалай жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлана. Энэ бригада ВЛКСМ-эй 30 жэлэй ойн үдэр хүртэр хоер һара соо хахад жэлэй даалгабари дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Анна Обуховагай бригададал алли ажалай габьяатай болоһон бригаданууд ба халаанууд Ленинэй орденто паровозо-бүтээлгын заводой шэрэм шудхалгын цехтэ олон бии. Энээнэй ашада тус цех түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа юм.

— Манай цех хадаа түрүү хүнүүдэйнгээ дүй дүршэлые улам үргөөөр дэлгэрүүлжэ, нүхэр Сталиндаа эльгээһэн бэшэг соогоо абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Мүнөө мүрысөөндэ цехын коллективэй дунда нүхэр Обуховагай бригада түрүүлэн ябана,—гэжэ тус цехын начальник нүхэр Бахрушкин омогтойгоор хөөрэнэ.

Сталинска табанжэлэй түсэбые үридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалай алдар габьяа туйлажа ябаһан суута басаган нүхэр Обухова ба тэрэнэй бригадын гэшүүдтэ үшөө ехэ амжалтануудые туйлахые хүсэе!

Ц. Дамбаев.

Хангалтагүйгоор ябуулагдана

Закаменай аймагта энэ жэлэй гурбадахи кварталда мүнгэ өлсүүлгын түсэбэй дүүргэлтэ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Мүнөө тус аймагта мүнгэ өлсүүлгын квартальна түсэб арайхан гэжэ 47,2 процент, страховой түлбэри минл 30,7 процент дүүргэгдээд байха юм. Мүнгэ өлсүүлгын талаар Үлэгшөнэй, Хамнинн сомоной Совет дүүд аймаг доторoo хамагай хойно гэгдэжэ ябана. Үлэгшөнэй сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр А. Цыбиков, налоговой агентнь нүхэр Б. Шагдуров) худөө ажахын налогоор нэгэшье мүнгэ суглуулаагүй, энээниие таһалдуулжа байна. Тиихэдэ, Хамнинн сомоной Совет страховой түлбэриин квартальна түсэбые ороidоо 1,1 процент дүүргэгдэ байна.

Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, өндэхи финансова хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ хайхарамжагүйгөөр хандаһан ба ажалшадай дунда ямаршье ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулаагүй ушар мүн болоно.

Закаменай аймагай финансистнууд өөһэдынгөө эдэбхитэдтэй хамта энэ тохеолдоһон дутуу дунданууда дары усадхажа, мүнгэ өлсүүлгын түсэбые заата-заагүй дүүргэхэ ehотой

Б. Шоенов.

США ба Советскэ Союзай правительствонуудта Кореягай арадай верховно суглаанай хандалга

ПХЕНЬЯН, сентябриин 12. (ТАСС). Кореягай арадай верховно суглаан болбол сентябриин 10-да США ба Советскэ Союзай правительствонуудта Кореяһаа американска ба советскэ сэрэгүүдые нэгэн доро гаргахын гуйлгатай хандалта тогтоон абалан байха юм. Тус хандалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Союзнигуудай оролдолгын ашаар японско империализмын олон жэлэй колониальна дарлалтаһаа Кореягай сүлөөлэгдэһэн сагһаа хойшо гурбан жэл үнгэрбэ.

Японско колониальна богоолшолгоһоо сүлөөлэгдэһэн корейскэ арад болбол агууехэ союзна державануудай туһламжаар өөрынгөө национальна бэеэ даанги байдалые хурдан түргэн һэргээн бодхоожо ба өөрынгөө бэеэ даанги демократическа гүрэнүүде байгуулжа шадахабди гэжэ найдаһан байгаа. Тиибэшье бүхы корейскэ арадай уни сагһаа хойшо һанаа сэдьхөлдээ хадагалжа ябаһан өдэ горьдолгонууд ба эрмэлзэлгэнүүд мүнөө хүртэрөө бэелүүлэглээгүй байна.

Кореягай территори дээрэ мүнөө болтор американска ба советскэ сэрэгүүд байжа байдаг ба энэн дээрэһээ Корея хадаа өөрынгөө национальна составаар, мүн экономическа ба ажахынгаа түхэлөөр таларшагүй нэгэн организм мүн. байбашье, 38-дахи параллелеэр хоер хуби болгогдон хубаагдаһан зандаа үлэһөөр байна.

Американска сэрэгүүдэй байдаг худөө ажахытай Урда талань, советскэ сэрэгүүдэй байдаг ажуйлдэбритэй Хойто талаһаа ehoн буруугаар таһаршаод байдаг юм.

Кореягай Хойто ба Урда талада тон хоер ондоо социально-экономическа эрхэ байдал ба политическэ журам байгуулалтанууд тогтоогдонхой.

Национальна ба экономическа талаараа нэгэн байһан ороние иигэжэ талалһан ябадал болбол Кореягай экономическа, политическэ ба культурна палбаралтые тон ехээр хойшо татан һаатуулжа байна.

Кореяда хари гүрэнэй сэрэгүүдэй байлга ба тэрээнние хоер хуби болгон хубаалга хадаа корейскэ арадта айхабтар ехэ экономическа хохидол ушаруулхаһаа гадна, мүн тон ехэ политическэ аюул тохолдуулжа байдаг юм.

Арадта эсэргүү ба япондо дуратай этэгэдүүд корейскэ реакциин лагериин элдэб янзын политическэ авантюристнууд ба ябуул хүнүүд хадаа өөһэдынгөө ашаг олзые хаража, иматтал өөрынгөө хубиин политическэ зорилгонуудые урдаа табижа Кореягай территори дэрэ американска ба советскэ сэрэгүүдэй байһан ушарые США ба СССР хоерой хоорондо хоро үһөө гаргаха ба мүн Кореягай Урда ба Хойто талын арад зоной хоорондо үһөө харшалалаа үүсхэхын түлөө ашаглан хэрэглэхые оролдоно.

Иимэ ябахал хадаа Алас Дурна дэлхэйн политическэ ортон байдалые хурсадхадаг ба арадуудай бүгдэ-нинтын эб найрамдал ба аюулгүйн байдалые хоро хүнөөл ушаруулжа байһаниинь хэлсээнгүй элитэ.

Дэлхэйн хоердохи дайнай дуурэһэнэй һүүлэй түрүушын һарануудта Кореягай территори дээрэ американска ба советскэ сэрэгүүдэй байха ehотой ушарые корейскэ арад ойлгодог байгаа, ушарынь эдэ сэрэгүүд хадаа японско армиин буу зэбсэгые булаан абаха ба Японнин үгэ дуугуйгөөр бэсэ тушаһанай бусад условинуудые Кореягай территори дээрэ бэлдүүлхэ үүргэтэй байлан юм.

Хаанин мүнөө үедэ, Кореядахи японско армиин буу зэбсэгые хуряан абаһан ба японнин бэеэ тушаһанһаа хойшо гурбан жэл үнгэрөөд байхада Кореягай территори дээрэ гадаадын сэрэгүүдэй саашадаа байжа байдаг ушар хадаа ямаршье хүндэтэ тайлбарилга ба шалтагаангуй болохой.

Японско колониальна дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһэн түрүушын үдэрһөө хойшо корейскэ арад болбол өөрынгөө бэеэ даанги демократическа гүрэнние байгуулхын түлөө шэн зорилгоор тэмсэжэ байна.

Корея тухай Московско шидхэбэринүүдые бэелүүлхэ ябадал таһалдуулагдаһанай һүүлээр бүхэарадай өнэ тэмсэлэй үндэһэн гол лозунг болбол Кореяһаа хари гүрэнэй бүхы сэрэгүүдые энэ дары гаргаха, өөрынгөө хуби заяан тухай асуудалые ямаршье гадаадын хүшөөлтэгүйгөөр өөрөө шидхэхэ арга-боломжо корейскэ арадта олгохо гэһэн эрилтэ мүн болоно.

Элдэб политическэ шэглэлнүүдые баримталдаг корейскэ политическэ партинууд ба олоннитын организациинуудай нэлэнхы олонхинь, мүн корейскэ арад зон бултадаа шахуу Кореялаа хари гүрэнэй хамаг сэрэгүүдые энэ дары гаргаха ба Кореяе нэгэн гүрэн болгон нэгэдхэхэ гэһэн эрид шанга эрилтэ эдэбхитэйгээр табина.

Кореяе бэеэ даанги нэгэн демократическа гүрэн болгон хурдан түргэнөөр нэгэдүүлхын түлөө 1948 оной август һарада Кореягай Хойто ба Урда талануудта һунгалтанууд боложо, энэ һунгалтанууд дээрэ һунгагшад эрхэ сүлөөтэйгөөр өөрынгөө хүсэл зоригые харуулһан байгаа. Эдэ һунгалтанууд болбол өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанги ба нэгэн бүхэли байхын түлөө бүхы корейскэ арадай сухаришагүйгөөр тэмсэхэ хүсэлтэй байһаниие харуулаа. Кореягай арадай верховно суглаанда депутадуудые һунгаһан һунгалтада Кореягай Хойто талын бүхы һунгагшадай 99,97 процент хабаадалсаһан ба Кореягай Урда талын бүхы һунгагшадай 77.52 хабаадалсаһан, тиимэдэ, бүхы Кореягай һунгагшадай 85,2 процент хабаадалсаһан байна.

Кореягай арадай верховно суглаанда Хойто ба Урда талын хамаг бүхы зүүнэй, баруунай ба центристскэ гол партинуудай түлөөлэгшэд болон Кореягай арад зоной бүхы социальна этэгэлдүүдэй түлөөлэгшэд һунгагдаһан байха юм.

Тиимэдэ, корейскэ арад болбол Кореягай арадай верховно суглаанай һунгалтада иимэ эбтэй ба нэгэн һаналтайгаар хабаадаһанаараа Корея тушаа ООН-эй саг зуурын комисси гэдэгэй харуулһан доро Кореягай Урда талада 1948 оной майн 10-да үнгэргэгдэһэн хуулибуса һунгалтанууд мэдэрхэгүй байлаа, мүн эдэ һунгалтануудай үндэһөөр Кореягай Урда талада байгуулагдаһан «национальна суглаан» ба «правительствые» мэдэрдэггүй ба бүгдэнинтэрээ тэрээндэ эсэргүүсэжэ байһанаа баһа дахин эли ююор ба батаар харуулһан байна.

Кореягай арадай верховно суглаан болбол корейскэ арадай хүсэл зоригуудые эрхэ сүлөөтэйгөөр мэдуулһанэй үндэһэн дээрэ байгуулагдаһан тула үнэхөөрөө Кореядахи засагай эрхын ehотой арадай ба хуулита дээдэ органиинь мүн болохо юм.

Кореягай арадай верховно суглаан болбол бүхы корейскэ арадай хүсэл зориг ба хэлбэриитэгүй өрмэлзэлгэнүүдые түлөөлэн харуулжа байхадаа Кореяһаа өөрынгөө сэрэгүүдые эне дары ба нэгэн доро гаргыт гэһэн тон ехэ гуйлтатайгаар США-гэй правительствода ба Советскэ Союзай правительствода хандана, ушарынь өнэ хадаа Кореяе нэгэдүүлхэ, тэрээнэй экономическа, политическэ ба культурна һалбаран бадаралгын ба өб найрамдалда дуратай демократическа корейскэ гүрэнние байгуулгын зайлашагүй шухала эхин условинь мүн болоно.

Японско колониальна эрхэ мэдэлһээ Кореяе сүлөөлһэн сагһаа хойшо үнгэрһэн энэ гурбан жэл соо Кореяда бэеэ даанги корейскэ демократическа гүрэнэй экономическа, политическэ ба культурна хүгжэлтые амжалтатайгаар хангажа шадаха өөрын политическэ, инженерно-техническэ ба культурна кадрнууд үргажа гараа.

Кореяһаа хари гүрэнэй бүхы сэрэгүүдые нэгэн доро гаргаа һаа